

ZAKON O DENACIONALIZACIJI

REPUBLIKE MAKEDONIJE

(prečišćeni tekst)

"Službeni vesnik Republike Makedonije" broj 43/2000 od 30 maja 2000 godine

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom se uređuju uslovi i postupak vraćanja imovine i vidovi, uslovi i postupak za davanje naknade za imovinu oduzetu u korist države (u daljem tekstu: denacionalizacija).

Član 2

Vraća se imovina, odnosno daje se naknada za imovinu fizičkim licima i verskim hramovima, manastirima i vakufima oduzetim posle 2. avgusta 1944.godine:

- 1) na osnovu propisa kojima je vršeno opšte oduzimanje i ograničavanje svojine;
- 2) na osnovu propisa za oduzimanje imovine radi ostvarivanja opštekorisnih ciljeva, kao i imovine ekspropisane radi ostvarivanja opštekorisnih ciljeva, odnosno opšteg interesa, ako nisu ispunjeni uslovi za vraćanje imovine prema odredbama o eksproprijaciji, i
- 3) bez pravog osnova.

Član 3

Upotrebljeni izrazi iz člana 2. ovog zakona imaju sledeće značenje:

- 1) "verski hram" je hrišćanska crkva i molitveni dom, islamska džamija i jevrejska sinagoga, i
- 2) "verski vakuf" je neotuđiva imovina namenjena za religiozne i humane ciljeve.

Član 4

Predmet denacionalizacije je i imovina koju je država preuzela kao veliku imovinu odnosno kao višak imovine zbog predaje na upravljanje u saglasnosti sa članom 6. st. 1 i 2. Zakona o postupanju sa imovinom koju su vlasnici morali da napuste u toku okupacije i imovinom koja im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagača („Službeni list DFJ“, broj 36/45) odnosno članova 3, 5, 10, i 11. Zakona o potvrdi i izmenama Zakona o postupku sa imovinom koju su vlasnici morali da napuste u toku okupacije i imovina koja im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagača („Službeni list FNRJ“, br.64/46).

Predmet denacionalizacije je i imovina: ustupljena izjavom volje datom pod pretnjom i prinudom i to za zemljište do dana stupanja na snagu propisa o agrarnoj reformi i kolonizaciji, za privredne objekte do dana stupanja na snagu propisa o nacionalizaciji privatnih privrednih preduzeća i za zgrade i delove zgrada do dana stupanja na snagu propisa o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta.

Član 5

Odredbe ovog zakona se primenjuju i kada je imovina oduzeta konfiskacijom koja je izrečena za kažnjiva dela do stupanja na snagu Krivičnog zakonika („Službeni list FNRJ“, broj 13/51), osim za dela ratnih zločina koja su kao ratni zločini verifikovani od međunarodne komisije Ujedinjenih nacija..

Prilikom vraćanja imovine odnosno davanja naknade za imovinu prema odredbama ovog zakona koja je oduzeta konfiskacijom, kada su ispunjeni uslovi iz st.1. i 2. ovog člana, ne uzima u obzir imovina koja je od izvršenja konfiskacije bila izuzeta saglasno članovima 6. i 29. Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije („Službeni list DFJ“, broj 40/45) odnosno članovima 4. i 26. Zakona o konfiskaciji i o vršenju konfiskacije („Službeni list FNRJ“, broj 61/46).

Treća lica koja saglasno članovima 22. i 23. odnosno članovima 21. i 22. zakona navedenih u stavu 2. ovog člana nisu istakla izlučni zahtev u postupku vršenja konfiskacije ili im takav zahtev u tom postupku nije bio usvojen, imaju status tražioca prema odredbama ovog zakona, a ako nisu živa, status tražilaca imaju njihovi naslednici.

Zahtev za preinačenje i ukidanje odluke kojom je izrečena kazna konfiskacije imovine se podnosi nadležnom sudu prema boravištu osudjenog u vreme osude, u roku od tri godine dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Uz zahtev iz stava 4. ovog člana prilaže se odluka kojom je izrečena kazna konfiskacije imovine u originalu ili u službeno overenom prepisu.

Po zahtevu iz stava 4. ovog člana sud će postupiti saglasno članu 389. Zakona o krivičnom postupku, tako što će ocenu da li su ispunjeni uslovi za ukidanje kazne konfiskacije koji su utvrđeni stavom 1. ovog člana, izvršiti na osnovu odluke koja je priložena saglasno sa stavom 5. ovog člana i preinačiće presudom pravosnažnu odluku kada je konfiskacija izrečena kao sporedna kazna, odnosno ukinuće pravosnažnu odluku kada je konfiskacija izrečena kao jedinstvena kazna.

Po zahtevu iz stava 4. ovog člana sud je dužan da donese odluku najkasnije u roku od tri meseca od podnošenja zahteva.

Pravosnažna sudska odluka o ukidanju odnosno o preinačenju odluke o konfiskaciji je osnov za pokretanje upravnog postupka o denacionalizaciji saglasno odredbama ovog zakona.

Član 6

Lica iz člana 13. ovog zakona, koja prema odredbama ovog zakona imaju pravo da traže vraćanje imovine odnosno davanje naknade mogu u roku od pet godina od njegovog stupanja na snagu da traže vraćanje imovine ili plaćanje naknade prema odredbama ovog zakona od:

1) svakog lica koje, prema članu 3. odnosno članu 13. stav 1. zakona navedenih u članu 4. ovog zakona, nije predalo državi njihovu imovinu kao imovinu prinudno odsutnih lica, na šta je bilo obavezno nezavisno od načina na koji je tu imovinu steklo u vlasništvo ili u posed, i

2) svakog bliskog srodnika odnosno naslednika koji je njihovu imovinu dobio na upravljanje odnosno kao nasledje, a ne ulazi u krug lica koja prema odredbama ovog zakona imaju pravo da traže vraćanje imovine odnosno plaćanje naknade, kada takvo pravo imaju naslednici ranijeg vlasnika.

Član 7

Predmet denacionalizacije nije imovina:

1) oduzeta prema Zakonu o reviziji dodeljivanja zemlje kolonistima i agrarnim interesentima u Narodnoj Republici Makedoniji i Autonomnoj Kosovsko-metohijskoj oblasti;

2) oduzeta po osnovu gubitka državljanstva po sili zakona ili na osnovu pravnosnažne presude, i

3) za koju je zaključen međudržavni sporazum (ugovor) o obeštećenju za oduzetu imovinu.

Predmet denacionalizacije nisu predmeti i objekti od posebnog kulturnog i istorijskog značaja i prirodne retkosti predviđene zakonom.

Član 8

Predmet denacionalizacije nije oduzeta imovina za koju je plaćena, odnosno primljena naknada.

Izuzetno od stava 1. ovog člana ako oduzeta imovina za koju je primljena naknada postoji, imovina se može vratiti s tim što je tražilac dužan da vrati naknadu u iznosu, na načinu i u postupku koji su utvrdjeni propisom Vlade Republike Makedonije iz člana 37. stav 2. ovog zakona

Član 9

Vraćanje i naknada za oduzetu imovinu vrši se bez prava na naknadu obične štete i naknade izgubljene dobiti.

Član 10

Ne vraća se u svojinu zbog postojanja javnog interesa, a daje se naknada za:

1) imovinu koja je po oduzimanju, prema zakonu, postala dobro u opštoj upotrebi, i to: javni trgovi, ulice, saobraćajnice, parkovi, javno – saobraćajne površine i drugi objekti komunalne infrastrukture;

2) imovinu koja se koristi u funkciji za potrebe odbrane i bezbednosti Republike Makedonije;

3) neizgrađeno građevinsko zemljište na kom je prema urbanističkom planu predviđena izgradnja objekata iz tač. 1) i 2) ovog člana i drugih objekata od javnog interesa i

4) imovinu koja se nakon oduzimanja koristi za obavljanje delatnosti od javnog interesa utvrđenog zakonom.

Član 11

Ne vraća se u svojinu, a daje se naknada za:

1) imovinu na kojoj je do dana stupanja na snagu ovog zakona pravo vlasništva steklo drugo fizičko ili pravno lice pravnim poslom ili odlukom nadležnog organa i

2) nacionalizovani stočni fond (stada ovaca, koza, krupna stoka i drugi stočni fond).

Član 12

Način i postupak za utvrđivanje vrednosti imovine u državnom vlasništvu, koja je predmet denacionalizacije, propisom određuje Vlada Republike Makedonije.

Član 13

Pravo da podnese zahtev za denacionalizaciju stiču raniji vlasnik, odnosno lica koja su njegovi naslednici danom stupanja na snagu ovog zakona, prema propisima o nasledjivanju (tražilac).

Tražilac, u smislu stava 1. ovog člana je lice koje je na dan stupanja na snagu ovog zakona državljanin Republike Makedonije

Član 14

Tražilac iz člana 13. ovog zakona ima pravo da podnese zahtev za proglašenje prava naslednika na denacionalizaciju imovine oduzete od njihovih prethodnika, koja se prema odredbama ovog zakona vraća ili za koju se daje naknada.

Uz zahtev iz člana 13. ovog zakona prilaže se akt o oduzimanju imovine ranijem sopstveniku, kao i izvod iz matične knjige umrlih za ranijeg sopstvenika, odnosno pravnosnažno rešenje za proglašavanje naslednikom ako je takvo rešenje ranije bilo doneseno, koji se dostavljaju u originalu ili u službeno overenom prepisu.

Proglašenje za naslednike i utvrđivanje njihovih naslednih delova sa pravom na denacionalizaciju, kao i drugih prava i obaveza koje za tražioca denacionalizacije proizlaze iz odredaba ovog zakona, vrše se u skladu sa propisima o nasleđivanju. Proglašenje naslednika se vrši bez obzira na akt o oduzimanju iz stava 2. ovog člana. Prilikom donošenja rešenja o proglašenju naslednicima, shodno se primenjuju odredbe člana 54 stav 1 tač. 1) do 3) i 6) do 8) ovog zakona, a postupak za proglašenje naslednicima sprovodi se po odredbama vanparničnog postupka.

Sud je dužan da rešenje po zahtevu za proglašenje naslednikom saglasno stavu 1. ovog člana, donese u roku od dva meseca od prijema zahteva, osim kada se pozivanje naslednika vrši oglasom i kada nasledničke izjave treba dati pred drugim sudom ili u inostranstvu.

Pravnosnažno rešenje o proglašenju naslednikom se prilaže kao dokaz u formi predviđenoj u članu 49. st. 3. i 4. ovog zakona.

Član 15

Po zahtevu za denacionalizaciju odlučuje Ministarstvo finansija.

Ministar finansija može da formira jednu ili više komisija za odlučivanje po zahtevima za denacionalizaciju (organ za denacionalizaciju)

Član 16

U postupku za denacionalizaciju primenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 17

U postupku za denacionalizaciju pravnu zaštitu imovinskih prava i interesa Republike Makedonije vrši Javno pravobranilaštvo Republike Makedonije.

Član 18

Postupak za denacionalizaciju je hitan. Organ za denacionalizaciju je dužan da uzme u rad zahteve za denacionalizaciju po redu kako ih primi, osim ako složenost slučaja ili posebne okolnosti nalažu da se postupi drugačije.

Član 19

U postupku za denacionalizaciju ne plaćaju se takse.

II. VRAĆANJE U SVOJINU

Član 20

Nepokretnost se vraća u svojinu u celini ili u delu, u stanju u kojem se nalazi na dan kada ovaj zakon stupa na snagu.

Nepokretnost se vraća kao deo, kada nije moguće vraćanje u celini, ako se time saglasi tražilac i ukoliko je to moguće, ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

Član 21

Za nepokretnost čija je vrednost posle oduzimanja uvećana, tražiocu se prema sledećem prioritetu nudi:

- 1) vraćanje nepokretnosti u svojinu ukoliko tražilac plati razlika za uvećanu vrednost nepokretnosti;
- 2) uspostavljanje svojinskog udela do visine prvobitne vrednosti nepokretnosti; i
- 3) plaćanje naknade.

Razliku u vrednosti nepokretnosti iz stava 1. tačke 1. ovog člana tražilac je dužan da plati u roku od godinu dana od pravnosnažnosti rešenja o denacionalizaciji.

Član 22

Nepokretnost čija je vrednost posle oduzimanja umanjena, vraća se u svojinu uz plaćanje razlike za umanjenu vrednost nepokretnosti.

Razliku u vrednosti iz stava 1. ovog člana država je dužna da nadoknadi na način predviđen odredbama ovog zakona.

Član 23

Kada se vraća nepokretnost u svojinu, pomoćne i njima slične prostorije i objekti, kao i pridružni i sporedni predmeti dele sudbinu nepokretnosti.

Član 24

Imovina vraćena u svojinu predaje se u posed posle ispunjenja uslova utvrdjenih pravosnažnim rešenjem o denacionalizaciji.

Predaju imovine koja se vraća u svojinu izvršiće organ za denacionalizaciju na zahtev tražioca, saglasno stavu 1. ovog člana.

Ako je imovina koja je vraćena u svojinu u posedu korisnika, on je dužan da tražiocu preda imovinu saglasno stavu 1. ovog člana u prisustvu organa za denacionalizaciju, a u slučaju da dogovora između tražioca i korisnika nema, sprovede se administrativno izvršenje u upravnom postupku.

Ako se kao tražioci pojave više naslednika ranijeg vlasnika, organ za denacionalizaciju predaće imovinu na čuvanje poverljivom licu koje može da bude i jedan od naslednika ili drugo lice koje će odrediti većina mogućih naslednika. O ovoj meri organ za denacionalizaciju obavestiće nadležni sud saglasno Zakonu o vanparničnom postupku.

Ako predaja u posed nije izvršena saglasno stavu 1. ovog člana tražiocu sleduje zakupnina do dana predaje u posed, u visini uobičajenoj za tu vrstu imovine i za mesto u kom se ta imovina nalazi, koja pada na teret korisnika imovine koji je ne predaje u posed.

Korisnik zasejanog odnosno zasađenog poljoprivrednog zemljišta ima pravo da ubere plodove zbog čega može da zahteva da se predaja zemljišta u posed odloži najdalje za 12 meseci od ispunjenja uslova iz stava 1. ovog člana, ako se drukčije ne dogovori sa tražiocem.

Član 25

Kada se vraća u svojinu nepokretnost izdata u zakup, u pogledu prestanka zakupa i zakupnine primenjuju se propisi obligacionog prava koji se odnose na otudjivanje zakupljene stvari, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 26

Zemljište koje je na dan stupanja na snagu ovog zakona poljoprivredno zemljište, šume, šumsko zemljište, pašnjaci i utrine vraćaju se u svojinu.

Član 27

Kada nije ostvarena namena radi koje je bilo oduzeto poljoprivredno zemljište, kao i kada je bila ostvarena namena radi koja je bila oduzeto poljoprivredno zemljište,

koje je prilikom podnošenja zahteva za denacionalizaciju građevinsko neizgrađeno zemljište, tražilac može da bira:

1) vraćanje zemljišta u svojinu ako plati razliku između naknade koja mu sleduje za oduzeto zemljište prema članu 37.stav 2. ovog zakona i vrednosti građevinskog zemljišta utvrđene na osnovu propisa o utvrđivanju vrednosti građevinskog zemljišta;

2) da mu se dodeli novo poljoprivredno zemljište iste vrste, površine i boniteta kao i oduzeto i

3) da mu se da naknada saglasno odredbama ovog zakona.

Član 28

Građevinsko zemljište se vraća u svojinu:

1) licu koje je na dan oduzimanja svojine na građevinskom zemljištu bilo vlasnik zgrade izgrađene na tom zemljištu i bilo mu je priznato pravo korišćenja na tom građevinskom zemljištu i

2) kada nije ostvarena namena radi koje je bilo oduzeto građevinsko zemljište, kao i kada je bila ostvarena namena radi koje je bilo oduzeto građevinsko zemljište, a ono prilikom podnošenja zahteva za denacionalizaciju predstavlja građevinsko neizgrađeno zemljište.

Član 29

Stambene zgrade i stanovi vraćaju se u svojinu.

Član 30

Imovina koju je država dala pod koncesiju vraća se u svojinu.

Predaja u posed imovine iz stava 1. ovog člana licu kome se ona vraća u svojinu biće izvršena po isteku koncesionog roka.

Lice kome se vraća u svojinu imovina data pod koncesiju, ima pravo na naknadu do predaje imovine u njegov posed u iznosu utvrđenom koncesionim aktom, odnosno ugovorom o koncesiji.

Član 31

Poslovne zgrade i poslovni prostori vraćaju se u svojinu ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 32

Pokretna stvar se vraća u svojinu ako postoji i može da se identifikuje, osim ako drukčije nije određeno zakonom.

Član 33

Za oduzetu imovinu koja se nalazila u preduzeću transformisanom prema propisima o transformaciji preduzeća sa društvenim kapitalom, Agencija Republike Makedonije za transformaciju preduzeća sa društvenim kapitalom, na osnovu pravnosnažnog rešenja o denacionalizaciji, u roku od 30 dana od dana prezentiranja, predaće tražiocu u svojinu akcije, udele i nepokretnosti u visini rezervisanog dela koji su ugovorom preneti na Agenciju, kao i zakupninu i druge pogodnosti umanjene za troškove odnosno akcije, udele i dividende koje proizlaze iz njih, u saglasnosti sa čl. 38. stav 3. i 39. stav 1. Zakona o transformaciji preduzeća sa društvenim kapitalom.

Tražilac ima pravo da zahteva razliku, ako onim što mu je vraćeno saglasno stavu 1. ovog člana, nije ostvario naknadu određenu članom 37. stav 2. ovog zakona.

Razlika iz stava 2. ovog člana biće naknađena saglasno odredbama o naknadi u ovom zakonu.

Član 34

Tražilac ima pravo na naknadu prema odredbama ovog zakona i u slučajima kada on nije podneo zahtev u postupku transformacije preduzeća sa društvenim kapitalom, odnosno kada je u tom postupku podneo zahtev ali nije mogao biti podmiren, kao i kada oduzeta imovina ne postoji.

Član 35

Kada nije izvršena transformacija preduzeća sa društvenim kapitalom, vraća se u svojinu nepokretnost ili drugo sredstvo za koje je podnet zahtev za denacionalizaciju, ako u vreme podnošenja zahteva preduzeće s njima raspolaže i ako se time ne narušava građevinska, tehnička i tehnološka celina preduzeća.

Član 36

U vrednost imovine iz čl. 33,34 i 35. ovog zakona ne zaračunava se vrednost delova preduzeća koji su se pripojili njemu posle izvršenog oduzimanja, kao i vrednost građevinskog zemljišta na koje su sagrađeni objekti preduzeća.

III. NAKNADA

Član 37

Naknada se daje za imovinu koja se ne vraća, kao i kada se imovina ne vraća zato što je prestala da postoji.

Naknada u smislu stava 1. ovog člana se određuje prema stanju imovine u momentu oduzimanja, saglasno Uredbi o proceni vrednosti i utvrđivanju naknade za denacionalizovanu imovinu, koju donosi Vlada Republike Makedonije.

Član 38

Za imovinu iz člana 37. stav 1. ovog zakona kao naknada se daje:

- 1) druga imovina iste vrste u svojini države i
- 2) akcije i udeli u svojini države.

Kada se naknada ne daje saglasno stavu 1. ovog člana, naknada za imovinu iz člana 37. stav 1. daje se u vidu obveznica.

Član 39

U slučajevima kada je za oduzetu nepokretnost, koja danas ne postoji, kao naknada data druga nepokretnost, onda se kao naknada smatra data nepokretnost.

Član 40

Za naknadu koja se daje u vidu obveznica Republika Makedonija izdaje obveznice.

Obveznice glase u čvrstoj valuti i na njih se ne zaračunava kamata.

Izdavanje obveznica vrši se po posebnom zakonu.

Promet obveznica je slobodan i ne podleže plaćanju poreza na promet.

Član 41

Obveznice se mogu koristiti:

- za akcije i udele preduzeća koje poseduje Agencija Republike Makedonije za transformaciju preduzeća sa društvenim kapitalom;
- za akcije i udele preduzeća koje su rezervisane za ranije vlasnike saglasno Zakonu o transformaciji preduzeća sa društvenim kapitalom;
- za potraživanja Agencije za sanaciju banaka od preduzeća, a koja su predmet prodaje;
- za kupovinu državne imovine koja je ponudjena na prodaju i za čiji je otkup predviđena mogućnost plaćanja državnim obveznicama;
- za plaćanje naknade za koncesiju na državnoj imovini;
- za kupovanje i plaćanje zakupa na državnoj imovini;
- za plaćanje obaveza koje proizilaze iz ovog zakona i

- za drugi ekvivalent vlasništva određen zakonom.

Član 42

Otplata obveznica vrši se u denarima prema srednjem kursu Narodne banke Republike Makedonije na dan plaćanja.

Otplata obveznica po stavu 1. ovog člana vrši se počev od 2003.godine.

Član 43

Sredstva za otplatu godišnjih rata iz obveznica obezbeđuju se od:

1) dela sredstava koja se ostvaruju transformacijom preduzeća sa društvenim kapitalom;

2) sredstava od prodaje imovine Republike Makedonije koja drugim zakonom, nisu određena za druge namene;

3) sredstava ostvarenim zakupom državne imovine, ako drugim zakonom nisu određena za druge namene;

4) sredstava koja se ostvaruju prema odredbama ovog zakona (naknada za vraćenu imovinu, naknada za uvećanu vrednost vraćene imovine i porez na nasledstvo);

5) dela sredstava Budžeta Republike Makedonije, i

6) drugih prihoda utvrdjenih zakonom

Član 44

Sredstva iz člana 43.ovog zakona prikupljaju se u budžetu Republike Makedonije, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 45

Ubiranje, isplatu i evidenciju sredstava iz člana 44. ovog zakona vrši Ministarstvo finansija, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 46

Poslovi evidentiranja obveznica, obračun i servisiranje otplata obveznica, u ime i za račun Republike Makedonije mogu se poveriti i drugom od strane Vlade ovlašćenom pravnom subjektu za poslove sa hartijama od vrednosti u Republici Makedoniji, koji ponudi povoljnije uslove.

Ugovor o vršenju poslova iz stava 1. ovog člana u ime i za račun Republike Makedonije zaključuje ministar finansija.

IV. POSTUPAK

Član 47

Postupak denacionalizacije pokreće se na predlog tražioca (zahtev), ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Ako zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi tražilac koji nije proglašen za naslednika, organ za denacionalizaciju će ga uputiti da podnese zahtev za proglašenje za naslednika pred nadležnim sudom.

Kada je za jednu istu nepokretnost, jedan ili više pokretnih predmeta, podneti zahtevi od strane više ranijih vlasnika, ili od više naslednika jednog odnosno više ranijih vlasnika, po svim zahtevima se vodi jedan postupak i donosi se jedno rešenje o denacionalizaciji.

Član 48

Zahtevi se podnose organu za denacionalizaciju.

Zahtevi koji se odnose na nepokretnu imovinu podnose se organu za denacionalizaciju na području na kojem se nalazila ta imovina u vreme oduzimanja.

Zahtevi koji se odnose na pokretnu imovinu podnose se organu za denacionalizaciju na području na kojem se nalazilo boravište ranijeg vlasnika u vreme oduzimanja te imovine.

Član 49

Zahtev iz člana 47. ovog zakona se podnosi na obrascu koji propisuje ministarstvo finansija.

Obrazac iz stava 1. ovog člana naročito treba da sadrži podatke o imovini čije se vraćanje traži, zameni odnosno plaćanju naknade, pravnom osnovu za oduzimanje, kao i o obliku i načinu vraćanja.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) akt o oduzimanju imovine;
- 2) dokaz o državljanstvu Republike Makedonije stečenom do dana stupanja na snagu ovog zakona, i
- 3) dokaz o svojini na imovini ako iz akata o oduzimanju imovine ne može da se identifikuje oduzeta imovina odnosno njen vlasnik i to:

- za nepokretnosti pravo vlasništva se dokazuje tapijom, ugovorom, presudom i rešenjem, i

- za pokretne stvari pismeni dokazi (ugovori o pribavljanju, fakture i presude).

Akta iz stava 3. ovog člana se podnose u originalu ili u službeno overenom

Član 50

Ako akt o oduzimanju imovine i dokaze o svojini tražilac ne može da priloži, a oni se nalaze kod sadašnjeg korisnika ili kod drugog organa odnosno organizacije,, organ za denacionalizaciju će ih pribaviti od njih po službenoj dužnosti.

Sadašnji korisnik, organ i organizacija iz stava 1. ovog člana su dužni da organu za denacionalizaciju dostave odgovarajuću dokumentaciju koju poseduju u roku određenom od strane organa za denacionalizaciju.

Član 51

Zahtev se može podneti u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Po isteku roka iz stava 1. ovog člana zahtev za vraćanje imovine se može podneti samo ako u medjuvremenu nisu nastupile pravne i faktičke promene, a najkasnije u roku od sedam godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Po isteku roka od sedam godina od dana stupanja na snagu ovog zakona tužbom u parničnom postupku može se tražiti plaćanje naknade, a vraćanje imovine samo ako nema pravnih i faktičkih smetnji.

Član 52

Kada je prema odredbama ovog zakona priznato pravo na izbor, tražilac je dužan da izbor izvrši pre donošenja rešenja o denacionalizaciji, u roku koji će mu odrediti organ za denacionalizaciju.

Ako tražilac odnosno tražioci ne izvrše izbor u određenom roku, organ za denacionalizaciju daće prioritet vraćanju u svojinu.

Član 53

Rešenje o denacionalizaciji organ za denacionalizaciju je dužan da donese najkasnije u roku od šest meseci od dana podnošenja zahteva, a u složenijim slučajevima i posle isteka ovog roka, ali najkasnije šest meseci po rešavanju prethodnog pitanja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Rešenje iz stava 1. ovog člana se donosi bez održavanja rasprave i saslušavanja svedoka.

Primerak rešenja o denacionalizaciji se dostavlja tražiocu, javnom pravobraniocu i korisniku imovine.

Član 54

Rešenje o denacionalizaciji sadrži podatake o:

- 1) ranijem vlasniku kome je imovina oduzeta, odnosno ranijim vlasnicima kojima je imovina oduzeta;
- 2) imovini koja je oduzeta i osnovu odnosno aktu o oduzimanju;
- 3) imovini koja se vraća odnosno naknadi koja se daje;
- 4) licima kojima se imovina vraća, odnosno kojima se daje naknada;
- 5) obliku i načinu davanja naknade;
- 6) obavezi tražioca da u odredjenom roku plati uvećanu vrednost, saglasno sa članom 21. stav 2. ovog zakona;
- 7) obavezi države da tražiocu plati razliku za umanjenu vrednost saglasno članu 22. stav 2. ovog zakona;
- 8) obavezi da se tražiocu da naknada prema članu 33. ovog zakona, i
- 9) roku za predaju imovine koja se vraća odnosno obavezi korisnika imovine da imovinu preda tražiocu.

Pravosnažno rešenje iz stava 1. ovog člana se dostavlja po službenoj dužnosti organu javnih prihoda i organu za geodetske poslove radi evidencije u javnim knjigama, kao osnov za promenu prava na imovini, kao i instituciji koja naplaćuje naknadu za korišćenje građevinskog zemljišta radi utvrđivanja obaveza koje se plaćaju na prihode.

Član 55

U rešenju o denacionalizaciji se označava da se imovina vraća, odnosno da se naknada daje ranijem vlasniku (ranijim vlasnicima) odnosno njegovim (njihovim) naslednicima.

Kada naslednici zahtevaju denacionalizaciju, rešenje o denacionalizaciji glasi na naslednike koji su proglašeni za naslednike pravosnažnim rešenjem donesenim u skladu sa odredbama ovog zakona, prema naslednim delovima utvrđenim tim rešenjem.

Član 56

Kada akt o oduzimanju glasi na drugo lice, a ne na ranijeg vlasnika o čemu su u postupku denacionalizacije obe strane podnele zahtev za denacionalizaciju, i medju njima je izbio spor, organ za denacionalizaciju, pre nego što donese rešenje iz člana 54. stav 1. ovog zakona, zaključkom će uputiti stranku na koju glasi akt o oduzimanju imovine da pokrene parnicu pred nadležnim sudom u određenom roku.

Pravosnažna sudska presuda obavezuje organe za denacionalizaciju u pogledu lica kome se vraća imovina, odnosno kome se plaća naknada.

Ako stranka ne pokrene parnicu u određenom roku na šta je bila upućena saglasno stavu 1. ovog člana, organ za denacionalizaciju doneće rešenje o denacionalizaciji saglasno aktu o vlasništvu.

Član 57

Kada akt o oduzimanju imovine glasi na ime ranijeg vlasnika koji je podneo zahtev za denacionalizaciju, a dokaz o vlasništvu glasi na lice koje nije podnelo takav zahtev, rešenjem iz člana 54. ovog zakona vratiće se imovina odnosno odrediće se plaćanje naknade tražiocu odnosno njegovim naslednicima.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana ne zadire se u prava trećih lica da tužbom pred nadležnim sudom traže da lica kojima je vraćena imovina ili plaćena naknada njima predaju vraćenu imovinu odnosno da im predaju isplaćenu naknadu u rokovima predviđenim propisima imovinskog prava

Član 58

Kada je tražilac raniji vlasnik, odnosno njegov naslednik u postupku denacionalizacije može da se zaključi sporazum – poravnanje o vraćanju imovine odnosno o davanju naknade za celu ili za deo imovine.

Poravnanje iz stava 1. ovog člana zaključuju raniji vlasnik, odnosno njegov naslednik i javni pravobranilac, a ako se vraća poljoprivredno zemljište saglasno članu 26. ovog zakona, odnosno nepokretnost ili drugo sredstvo saglasno članu 35. ovog zakona, u zaključivanju poravnanja učestvuju i korisnici zemljišta.

Poravnanje iz stava 1. ovog člana je izvršna isprava.

Član 59

Protiv rešenja organa za denacionalizaciju može da se izjavi žalba Vladi Republike Makedonije.

Član 60

Protiv rešenja Vlade Republike Makedonije može da se pokrene upravni spor.

Član 61

Kada je podnet zahtev za imovinu iz člana 4. stav 1. ovog zakona, a uz zahtev nisu podneti niti akt o oduzimanju niti dokazi o svojini, prema članu 49. stav 3. tač. 1. i 3. ovog zakona, organ za denacionalizaciju, pre nego što donese rešenje iz člana 54. stav 1. ovog zakona, zaključkom će uputiti tražioca da u određenom roku pred nadležnim sudom pokrene parnicu za utvrđivanje postrojanja prava na svojinu.

Ako u roku određenom stavom 1. ovog člana tražilac ne pokrene parnicu, organ za denacionalizaciju rešenjem će odbiti zahtev za vraćanje imovine ili za plaćanje naknade, a tražilac taj zahtev može da istakne u tužbi, ako nije protekao rok iz člana 51. stav 3. ovog zakona i pod uslovima predviđenim tom odredbom.

Član 62

Pravosnažno rešenje za vraćanje imovine iz čl. 54. i 57. stav 1. ovog zakona i poravnanje o vraćanju imovine iz člana 58. ovog zakona, su osnov za upis svojine u evidenciju o pravima na nepokretnosti.

Član 63

U postupku denacionalizacije ne primenjuju se odredbe o vraćanju u predjašnje stanje i o obnovi postupka.

Zainteresovana lica mogu svoja prava prema licima kojima je vraćena imovina ili plaćena naknada prema odredbama ovog zakona, da ostvaruju tužbom pred nadležnim sudom u roku od pet godina po pravosnažnosti rešenja o denacionalizaciji.

Član 64

O podnetim zahtevima za denacionalizaciju, o donetim rešenjima i njihovom izvršavanju Ministarstvo finansija vodi posebnu evidenciju.

Ministar finansija u saglasnosti sa ministrom pravde propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana.

Član 65

Vlada Republike Makedonije donosi Uredbu o sprovođenju postupka denacionalizaciji.

V. POSEBNE ODREDBE

Član 66

Predmet denacionalizacije je imovina Jevreja iz Makedonije koji su svoju imovinu napustili usled prisilne deportacije u fašističke logore, a nisu preživeli pogrom i nemaju naslednike (član 6).

Član 67

Postupak za vraćanje imovine, odnosno za plaćanje naknade za imovinu iz člana 66. organ za denacionalizaciju vodi po službenoj dužnosti čim dođe do saznanja da takva imovina postoji.

U postupku iz stava 1. ovog člana može da se uključi Zajednica Jevreja u Republici Maedoniji.

Ako se nakon pokrenutog postupka iz stava 1. ovog člana pojavi naslednik ranijeg vlasnika koji je preživeo ili nije preživeo pogrom Jevreja u Makedoniji, taj naslednik koji je državljanin Makedonije, može da podnese zahtev saglasno članu 47. ovog zakona, a postupak će se nastaviti prema odredbama člana 48 do 63. ovog zakona.

Član 68

Vraćena imovina, odnosno data naknada po članu 66. ovog zakona ulazi u sastav Fonda za holokaust Jevreja u Makedoniji.

Fond iz stava 1. ovog člana ima svojstvo pravnog lica.

Fond ima svoj statut na koji saglasnost daje Vlada Republike Makedonije.

Fondom upravlja upravni odbor sastavljen od jednakog broja predstavnika određenih od Vlade Republike Makedonije i od Zajednice Jevreja Republike Makedonije.

Sedište Fonda je u Skoplju.

Član 69

Sredstva Fonda iz člana 68. su namenjena za izgradnju doma holokausta Jevreja u Makedoniji.

Statutom Fonda utvrđuju se drugi ciljevi i aktivnosti za obeležavanje sećanja na holokaust Jevreja u Makedoniji.

Statutom Fonda mogu se utvrditi i drugi izvori sredstava.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 70

Nosiocima stanarskog prava stečenog saglasno zakonu, odnosno prava korišćenja kojima je saglasno članu 29.ovog zakona prestalo to pravo, država će dodeliti drugi stan na korišćenje, odnosno može im ga prodati prema uslovima utvrđenim u Zakonu o prodaji društvenih stanova ("Služben vesnik na Republika Makedonija" br. 36/90 i 62/92).

Do dodele drugog stana na korišćenje, odnosno do njegove prodaje, lice iz stava 1.ovog člana nastaviće da koristi stan u kom je živelo najmanje jednu godinu, računajući od momenta kada je saglasno odredbama ovog člana raniji vlasnik ili njegov naslednik stekao pravo da mu bude vraćen stan.

Član 71

Ako je do stupanja na snagu ovog zakona, pre ili po stupanju na snagu Zakona o denacionalizaciji, bila pokrenuta parnica za vraćanje imovine ili za davanje naknade za imovinu, koja imovina je predmet denacionalizacije, parnica će se nastaviti, a sud će o tužbenom zahtevu odlučiti saglasno odredbama Zakona o denacionalizaciji, prema stanju imovine prilikom podnošenja tužbe.

Ako je po stupanju na snagu Zakona o denacionalizaciji bio podnet zahtev za vraćanje imovine ili za plaćanje naknade, koja imovina je predmet denacionalizacije, organ za denacionalizaciju će postupiti po zahtevu prema odredbama Zakona o denacionalizaciji.

Ako je do stupanja na snagu ovog zakona, a posle stupanju na snagu Zakona o denacionalizaciji, bio podnet zahtev za naknadu za ekspropisanu imovinu (član 2.tač.2), vanparnični postupak će se završiti prema odredbama Zakona o eksproprijaciji.

Ako je do stupanja na snagu ovog zakona, a posle stupanju na snagu Zakona o denacionalizaciji, bio podnet zahtev za proglašavanje naslednika, sud će sprovesti postupak i doneti rešenje saglasno članu 14.ovog zakona.

U postupku po st. 1, 3 i 4 ovog člana i po članu 60. ovog zakona ne plaća se sudska taksa.

Član 72

Danom stupanja na snagu ovog zakona nije dozvoljeno raspolaganje imovinom koja je predmet denacionalizacije, kao ni korišćenje takve imovine čime se tražiocu stvaraju obaveze.

Pravna dela i jednostrane izjave volje koje su u suprotnosti sa stavom 1. ovog člana su ništavni.

Član 73

Pravo zaloge na nepokretnosti koja se vraća u svojinu, prema odredbama ovog zakona, prestaje pravosnažnošću rešenja o denacionalizaciji.

Založni poverilac može da traži zasnivanje zaloge po sili ovog zakona na drugoj nepokretnost založnog dužnika, a ako dužnik ne poseduje takvu, može od njega da traži prinudnu naplatu nad drugom njegovom imovinom.

Kada saglasno sa stavom 1. ovog člana prestaje pravo na zalogu na nepokretnost, na zahtev lica kome je nepokretnost vraćena, zaustavlja se postupak za zasnivanje založnog prava na nepokretnost, odnosno postupak za prodaju nepokretnosti koja je stavljena pod zalogu.

Ako založni poverilac nije mogao da naplati potraživanje saglasno sa stavom 2. ovog člana, u tom slučaju pravo na zalogu na nepokretnosti ne prestaje i nepokretnost se ne vraća u svojinu.

Član 74

Pravo na službenost na imovinu koja se vraća u svojinu prema odredbama ovog zakona, osim stvarnih službenosti, prestaje pravosnažnošću rešenja o denacionalizaciji.

Član 75

Osnovanost zahteva za vraćanje imovine odnosno naknade za oduzetu imovinu, prema odredbama ovog zakona, ceniće se bez obzira na to da li je do dana stupanja na snagu ovog zakona već pravosnažno odlučio sud ili drugi državni organ o zahtevu za vraćanje odnosno za naknadu oduzete imovine, a zahtev je pravosnažno odbijen.

Član 76

Propisi koji su predviđeni ovim zakonom doneće se najkasnije u roku od jedan mesec od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 77

Ministarstvo finansija će zaključno sa mesecom februarom 2002.godine utvrditi ukupan iznos zahteva za naknadu koja se daje u vidu obveznica po zahtevima podnesenim do kraja 2001.godine, a Vlada Republike Makedonije će najkasnije do kraja aprila 2002.godine predložiti Skupštini Republike Makedonije donošenje zakona o izdavanju obveznica (član 40.stav 3).
